

COMMISSIE FINANCIËN & VEILIGHEID

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 77689

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 21 juni 2006

onderwerp: Besteding budget 2006 Volksfeesten

Nota Organisatie en programmering volksfeesten en besteding budget 2006

Bij de begrotingsbehandeling 2006 op 9 november jl. heeft de raad voor de periode 2006-2008 jaarlijks een bedrag van € 50.000 gereserveerd voor de volksfeesten. Dat extra bedrag was nodig om de financiële knelpunten veroorzaakt door teruglopende pachtopbrengsten van de kermis op te lossen. Het budget volksfeesten is inmiddels opgelopen tot een bedrag van in totaal € 100.000 (waarvan € 50.000 structureel en € 50.000 incidenteel voor de jaren 2006-2008). Met dat beroep op overheidsmiddelen wordt de vraag naar wat de stad ervoor terug krijgt, steeds dringender, en groeit ook de “overheidsbemoeienis”. In principe streven alle partijen naar een goed evenwicht tussen het vrijwilligerskarakter van de feesten en een professionele aanpak. Dat traject vergt wel iets meer tijd dan we hadden voorzien. Daar komt bij dat de discussie over programmering van de Binnenstad inmiddels op veel meer fronten wordt gevoerd en daarmee wordt ook de discussie over de volksfeesten op een ander niveau getild.

We maken bij volksfeesten een onderscheid tussen de meer folkloristische feesten (koninginnedag, 28 augustus, Sint Maarten, Sinterklaas) en de herdenking en viering van bevrijding en vrijheid op 4 en 5 mei. Bij de folkloristische feesten gaat de discussie vooral over de vorm en aantrekkelijkheid als volksfeest en de beste organisatorische vorm daarvoor te vinden. Bij de viering van 5 mei staat de inhoud centraal. De inhoud is de afgelopen jaren duidelijker ingevuld. Het gaat erom deze lijn nu ook organisatorisch uit te werken.

In deze nota stellen we voor te kiezen uit drie opties voor de iets langere termijn en stellen we de besteding van de middelen in 2006 vast, een jaar dat we als overgangsjaar beschouwen.

I. Toekomst: organisatie en programmering volksfeesten

1. Knelpunten Oranjevereniging, KVVV en Gemeentelijk 5 mei Comité.

Zowel de Oranjevereniging als de Koninklijke Vereeniging Voor Volksvermaken (KVVV) komen problemen tegen die samenhangen met de organisatiestructuur (verenigingsstructuur), met de (kosten van) infrastructuur en met kwaliteit en planning van programmering en locatieproblemen. Voor de huidige financiële problemen hebben wij nu middelen gereserveerd. Een van de

voorwaarden die we stellen aan deze extra middelen is ook het binnenhalen van extra sponsoring door de KVVV en de Oranjevereniging. Voor eventuele nieuwe ambities hebben wij geen middelen gereserveerd. Voor het Gemeentelijk 5 mei Comité geldt dat hun rol en taak bij de viering van 5 mei, die vooral gericht is op de traditionele aspecten daarvan, zestig jaar na dato steeds bescheidener wordt. De nadruk bij de viering van 5 mei ligt er vooral op om grote groepen kinderen, jongeren en volwassenen die de oorlog niet hebben meegemaakt, te blijven betrekken bij de discussie over vrijheid. Dat vereist een aparte aanpak.

Algemene Oranjevereniging Oranje Nassau

De huidige programmering op de Grote Markt op Koninginnedag laat te wensen over. De vereniging zoekt naar mogelijkheden om – naast het huidige subsidiebedrag van € 40.000 - meer geld uit de markt te genereren, met name om het feest in de binnenstad (Grote Markt, Vismarkt en Waagplein) meer Schwung te geven. In de relatie met de horeca liggen nog onbenutte kansen voor sponsorcontracten. De Oranjevereniging heeft, na de viering van Koninginnedag 2004 met het bezoek van de koningin, de ambitie om een eigentijdse, bruisende koninginnedag neer te zetten, die ook publiek uit de rest van Noord Nederland trekt. Daarvoor is een professionele organisatie onontbeerlijk. De schaal van de organisatie en het netwerk van de Oranjevereniging is te klein om zo'n evenement zelfstandig van de grond te tillen. De banden met het bedrijfsleven leiden vooralsnog niet tot een substantiële bijdrage aan de festiviteiten. Dat betekent dat een betere programmering niet echt van de grond komt. Overigens ziet ook Marketing Groningen, naar aanleiding van de viering van koninginnedag in 2004 met het bezoek van de koningin, de potentie om van koninginnedag in Groningen een noordelijk alternatief voor viering in de randstad te maken.

Koninklijke Vereeniging Voor Volksvermaken (KVVV).

De KVVV wil van 28 augustus een feest maken waarin de historische aspecten van 28 augustus sterker naar voren komen. In Groningen verwatert de traditie enigszins onder invloed van de moderne tijd. Het is niet meer een vrije dag voor alle Groningers, zoals dat vroeger wel het geval was. De viering van 28 augustus is de laatste jaren verspreid geraakt over binnenstad en Stadspark. Met de verplaatsing van het vuurwerk naar het Stadspark na de vuurwerkcramp in Enschede werd het logisch om op die plek ook evenementen voorafgaand aan het vuurwerk te organiseren. Daar komen veel mensen op af. In de binnenstad zijn als vanouds de kermis, spelactiviteiten en, behalve het afgelopen jaar, een concert van het NNO. Voor elk wat wils dus, maar verspreid over een groot gebied, en dus met weinig focus. Echt body krijgt 28 augustus daardoor niet.

De KVVV heeft traditioneel sterke banden met het bedrijfsleven en zoekt actief naar sponsors. Met de grote tekorten van de afgelopen jaren vanwege de teruglopende inkomsten uit de pachtbrengrst van de kermis, zoekt de KVVV naar grotere sponsorbijdragen. Dat is een arbeidsintensief karwei. Een belangrijke sponsor, het Holland Casino, heeft zich vorig jaar teruggetrokken.

Het bestuur van de KVVV ervaart de organisatie en uitvoering van de activiteiten in toenemende mate als een belastende en oneigenlijke taak. De KVVV ziet het als haar taak te besturen, sponsors aan te trekken en het kader voor het programma op hoofdlijnen te bepalen. Professionele ondersteuning voor de organisatie en de invulling van de programmering ontbreekt echter en dus moeten de leden van de KVVV toch veel zelf doen. Overigens houdt ook de KVVV vast aan zijn verenigingsstructuur.

Soms is programmeren van de binnenstad een probleem in verband met de afspraken over de warenmarkt. Omdat de volksfeesten aan vaste data, en dus niet aan vaste dagen in de week zijn gebonden, is het lastig om structurele afspraken te maken. De warenmarkt gaat meestal voor, behalve als er kermis is.

Gemeentelijk 5 mei Comité

Het Gemeentelijk 5 mei Comité organiseerde tot 2004 elk jaar op 5 mei een lezing in de Martinikerk of elders, het planten van een boom in het Bevrijdingsbos, een activiteit voor ouderen die de oorlog hebben meegemaakt, feestelijkheden voor volwassenen en lessen voor kinderen op de basisschool. De kosten van dit programma stegen en er was overlap met het programma van de

Stichting Vier 5 mei, die haar programma in het kader van het Bevrijdingsfestival vooral op jongeren richtte, maar ook de inmiddels volwassen geworden jeugd bleef bedienen met het festival en aanverwante activiteiten. Ook daar droegen we als gemeente financieel aan bij. Met de vraag van beide partijen om meer middelen, werd het noodzakelijk de overlap in de programma's weg te snijden, en als organisaties meer samen op te trekken. In 2004 werden alle feestelijke activiteiten van zowel de *Stichting Vier 5 mei* als van het Gemeentelijk Comité in het kader van de nationale viering van 5 mei in het Stadspark gebundeld. In 2005 werd dat beleid in het kader van zestig jaar bevrijding gecontinueerd. Het Gemeentelijk Comité organiseerde in het lustrumjaar 2005 de ontvangst van de Canadese veteranen. De samenwerking in het Stadspark tussen beide partijen gaat niet van harte. Daarvoor zijn de historische en culturele verschillen te groot. De leden van het Gemeentelijk Comité willen graag hun werkzaamheden blijven voortzetten en vooral in de lustrumjaren een feestelijk programma in relatie tot de bevrijding vieren.

2. Voorstel volksfeesten nieuwe stijl

Zoals we eerder al aangeven, ontbreekt in Groningen een kaderstellend evenementenbeleid. Vast staat wel dat koninginnedag en 28 augustus daarin een plek horen te hebben. We geven met dit voorstel vast een schot voor de boeg voor dat beleid.

We hebben met de betrokken organisaties uitvoerig van gedachten gewisseld over de ambities, knelpunten en mogelijke oplossingen. Uit de knelpunten blijkt dat de traditionele verenigingen onvoldoende zijn toegerust om de vernieuwing gestalte te geven. Het verenigings- en vrijwilligerskarakter van organisaties verhoudt zich niet altijd met de complexiteit van de materie, die een professionele aanpak (tijd/geld/ondersteuning) vereist. Tegelijkertijd zijn vrijwilligers juist heel belangrijk. Zonder vrijwillige inzet zijn deze feesten vooral een consumptieve activiteit. Het gaat erom de balans tussen professionele/betaalde inzet en vrijwilligers goed te kiezen.

Prestatieafspraken waren in het verleden niet vanzelfsprekend, maar worden met het beroep op subsidiemiddelen en de verzakelijking van de verhoudingen steeds belangrijker. Belangrijk in dit verband is welke ambitie wij zelf hebben voor de verschillende feesten en welke keuzes we willen maken. Die keuze moet worden gemaakt in het kader van evenementenbeleid.

We leggen verschillende varianten voor, die uit de discussie met het veld naar voren zijn gekomen. Deze varianten hebben verschillende inhoudelijke, organisatorische en financiële consequenties. Het is stof voor de discussie over evenementenbeleid.

1. Koninklijke Vereeniging Voor Volksvermaken aanspreekpunt voor Koninginnedag en 28 augustus.

Deze optie heeft als vertrekpunt het organisatorisch model voor de volksfeesten. De KVVV treedt op als overkoepelend bestuur en subsidieontvanger voor zowel de activiteiten op koninginnedag als die op 28 augustus. Ook voor de activiteiten in het Bevrijdingsbos en bijzondere activiteiten op 5 mei in lustrumjaren treedt de KVVV als bestuurder op. De KVVV kan professionele ondersteuning inhuren en stelt werkgroepen in waarin vrijwilligers/verenigingsleden op uitvoeringsniveau betrokken zijn bij de feesten. De leden van zowel de Oranjevereniging als het Gemeentelijk Comité hebben zitting in deze werkgroepen onder het bestuur van de KVVV. De verwachting is dat dit leidt tot interne prioriteitstelling en een betere inhoudelijke afstemming, en dat daarmee de aantrekkelijkheid voor sponsoring wordt vergroot. Het bedrag van in totaal € 100.000 dat de gemeente jaarlijks vanuit het budget volksfeesten beschikbaar heeft, zou door de markt verdubbeld moeten worden. In deze optie ligt het meer voor de hand dat de KVVV zelf met een voorstel komt voor de invulling van de volksfeesten. Intern zal dan moeten worden afgewogen welke koers met Koninginnedag en 28 augustus wordt gevaren. De KVVV is in deze optie gesprekspartner voor de discussie over het evenementenbeleid en verantwoordelijk voor de afstemming met het te ontwikkelen evenementenbeleid. Ook hier is dus sprake van een groeimodel, waarbij de keuze voor de inhoud vooralsnog echter meer open wordt gehouden. De KVVV is er op dit moment nog niet van overtuigd dat zij uit de markt voldoende middelen bij

elkaar kunnen krijgen om een levensvatbaar plan te maken voor zowel koninginnedag als 28 augustus.

2. *Er gaat niets boven Koninginnedag in Groningen.*

Deze variant betekent een inhoudelijke en organisatorische koerswijziging ten opzichte van de huidige situatie. Er is ook meer geld voor nodig dan in de huidige situatie. Koninginnedag wordt groots aangepakt en trekt Stadgers en bezoekers uit het hele noorden. Koninginnedag zou een bijzonder feest moeten zijn waarmee Groningen een visitekaartje afgeeft dat past bij het imago van Groningen. Koninginnedag 2004 had vanwege het bezoek van de koninklijke familie, een enorme uitstraling en leidde tot de gedachte dat koninginnedag in Groningen zich - met een goede organisatie, programmering en voldoende middelen- leent om hét alternatief te worden voor viering in Amsterdam, waar nu vele feestvierders, ook uit deze regio, naar toe trekken. De binnenstad zou hiervoor de aangewezen locatie zijn. Gunstige voorwaarden voor een dergelijke ontwikkeling zijn dat Groningen een studentenstad is met een jonge talentvolle populatie die een dergelijk feest extra potentie en uitstraling kan geven; de excentrische ligging van Groningen ten opzichte van het westen en het feit dat koninginnedag voor zeer veel mensen een vrije dag is. Zoals gezegd: een voorwaarde is dat de optie *Er gaat niets boven koninginnedag in Groningen* past bij het imago van de stad en zich dus voegt in een te ontwikkelen city marketing beleid en een daarvan afgeleid evenementenbeleid. Marketing Groningen is een voorstander van deze optie en ziet mogelijkheden voor promotie in het kader van city marketing. In deze optie zouden de (binnenstads)ondernemers Koninginnedag omarmen en daar blij van moeten geven door het feest royaal te sponsoren. Een dergelijk feest zou minimaal € 200.000 kosten. Op dit moment is er uit gemeentelijke middelen voor Koninginnedag een bedrag van € 40.000 beschikbaar op een totaal van € 100.000 uit het budget volksfeesten (€ 50.000 structureel en € 50.000 incidenteel voor de periode 2006-2008). Dat zou betekenen dat er uit gemeentelijke middelen een bedrag van maximaal € 80.000 extra nodig is. Gemeente en bedrijfsleven zouden elk een gelijk deel moeten bijdragen in de kosten. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om een aantal activiteiten die nu op een ander tijdstip plaatsvinden, maar goed zouden passen bij Koninginnedag (zoals het programma van Swingin' Groningen) de sfeer, te bundelen op koninginnedag.

Deze optie zou gefaseerd kunnen worden ontwikkeld, en moeten toegroeien naar een bepaalde omvang en kwaliteit. Voor de programmering van een dergelijk feest zou een organisatorisch kader ontwikkeld moeten worden: in projectvorm toegroeien naar een passende vorm. De *Oranjevereniging* wordt in deze optie onderdeel van deze organisatievorm. Bij de keuze voor deze optie ligt het voor de hand dat de viering van 28 augustus kleinschalig wordt gevierd. De KVVV blijft 28 augustus organiseren met de binnen het budget volksfeesten beschikbare middelen

3. *Comité Groninger Feesten*

Deze optie schetst het perspectief van de Oranjevereniging, het Gemeentelijk 5 mei Comité en de Groninger City Club, die pleiten voor behoud van autonomie van elke vereniging. De organisaties willen ook de KVVV in dit model betrekken. Er wordt een overkoepelend comité opgericht met een onafhankelijk voorzitter en een centraal secretariaat voor administratieve taken. Dit comité toetst, coördineert en stemt alle aanvragen af. Marketing Groningen, gemeente en provincie zijn in dit comité vertegenwoordigd. De organisaties zorgen zelf voor hun eigen sponsorcontracten. In deze variant heeft de inzet van vrijwilligers grote prioriteit omdat de activiteiten anders onbetaalbaar dreigen te worden. Deze variant heeft met de vorige gemeen dat de organisaties zelf de inhoudelijke keuzes maken voor de toekomst van de volksfeesten. Door de nadruk te leggen op de autonomie voor elke vereniging zijn er in deze variant vooralsnog geen grote inhoudelijke koerswijzigingen te verwachten. Ook in deze variant zal aansluiting worden gezocht bij een te ontwikkelen evenementenbeleid.

Wij stellen voor in afwachting van de uitwerking van citymarketing en evenementenbeleid te kiezen voor optie 1. Wij denken dat de KVVV de bestuurlijke kwaliteit heeft om de gewenste bundeling tot

stand te brengen, en de meest voor de hand liggende partner is om de contacten met het bedrijfsleven te intensiveren.

Positie van het Gemeentelijk 5 mei Comité

Zestig jaar na de Bevrijding willen we de activiteiten op 5 mei zoveel mogelijk concentreren in het Stadspark en het Bevrijdingsbos. In het Stadspark is het bevrijdingsfestival, met de focus op het heden en de toekomst, voor iedereen. In het Bevrijdingsbos eren we de Canadese bevrijders met een ceremoniële bijeenkomst. Op de Grote Markt brandt op 5 mei de bevrijdingsvlam als symbool voor vrijheid en bevrijding. We heffen het Gemeentelijk 5 mei Comité als zodanig op en vragen de Stichting Bevrijdingsbos en de Stichting Vier 5 mei de activiteiten waar de gemeente qualitate qua bij betrokken is, te (blijven) organiseren.

II. Besteding budget volksfeesten 2006

Koninginnedag

De Algemene Oranjevereniging Oranje Nassau organiseert Koninginnedag 2006, met een Oranjeconcert, en de traditionele programmering van activiteiten in de binnenstad en in de wijken. Daarvoor reserveren we in 2006, net als in 2005, een bedrag van maximaal € 20.000 uit het budget volksfeesten. Daarnaast krijgt de Oranjevereniging een bedrag van maximaal € 20.420 uit de pachtopbrengst van de 28 augustuskermis 2006.

5 mei

De laatste twee jaar zijn, afgezien van de lustrumactiviteiten voor de viering van 60 jaar bevrijding, de activiteiten op 5 mei zoveel mogelijk geconcentreerd in het Stadspark, voor een bredere doelgroep en met een meer aandacht voor inhoudelijke activiteiten in het voortraject op scholen. Op die ingeslagen weg gaan we dit jaar verder. Wij stellen voor aan de Stichting Vier 5 mei een bedrag van € 20.000 uit het budget volksfeesten toe te kennen om de programmering en de infrastructuur voor verbreding van de doelgroep (naar andere leeftijdsgroepen en muzikale voorkeuren) voor de viering in het Stadspark ook dit jaar te kunnen continueren. Dit bedrag werd ook in 2005 uit het budget volksfeesten toegekend, waarvan toen een bedrag van € 10.000 rechtstreeks en een bedrag van € 8.000 via de samenwerking met het Gemeentelijk Comité werd ingezet. Dit jaar zal de Stichting Vier 5 mei de totale programmering voor zijn rekening nemen. Een nieuw element is de plaatsing van het bevrijdingsvuur op de Grote Markt, dat zo de binnenstad symbolisch met het festivalterrein verbindt. Voor de overige, meer ceremoniële activiteiten ter viering van 5 mei: het planten van een boom in het Bevrijdingsbos en de viering voor ouderen in 2006 stellen we een bedrag van maximaal € 10.000 beschikbaar uit de bijdrage van de Milieudienst.

28 augustus, Sint Maarten, en Sinterklaas

De KVVV heeft er het meeste last van dat de pachtopbrengst van de kermis is teruggelopen. De 75% netto pachtopbrengst voor de KVVV is teruggelopen van € 74.874 in 2002, € 45.117 in 2004, naar € 36.739 in 2005. Daarbij liepen de kosten voor het vuurwerk op. Alles bij elkaar was er in 2005 een bres geslagen in de begroting van de KVVV voor een bedrag van -€ 60.000 dat wij uit het budget volksfeesten en een extra incidenteel budget 2005 hebben gedekt. De verwachting is dat de netto pachtopbrengst voor 2006 gelijk is aan die van 2005. In 2005 kon het NNO concert niet doorgaan, vanwege tegenvallende sponsorbijdragen. Dat willen we voorkomen in 2006. Wij stellen voor in 2006 maximaal een bedrag van € 60.000 incidenteel te reserveren uit het budget volksfeesten + € 10.420 uit de bijdrage Milieudienst.

Financiële paragraaf

Samenvattend geeft dit voor 2006 het volgende financiële beeld:

Evenement	Uitvoering	Gemeentelijke bijdrage	Budget volksfeesten	25% netto pachtopbrengst & subsidie MD	75% netto pachtopbrengst	cultuurnota 2005-2008
Koninginnedag	Alg Oranjevereniging Oranje Nassau	40.420	20.000	20.420		
5-mei	Stichting Vier 5 mei	67.700	20.000			47.700
Bevrijdingsbos	Gemeentelijk Comité/ St. Bevrijdingsbos	10.000		10.000		
Bommen Berend	Koninklijke Vereeniging Voor Volksvermaken	106.420	60.000	10.420	36.000	
		224.540	100.000	40.840	36.000	47.700

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. in de discussie over de toekomst van de volksfeesten te kiezen voor optie 1 en die optie als gegeven mee te nemen in een te ontwikkelen evenementenbeleid;
- II. uit het budget volksfeesten 2006 (in totaal € 100.000):
  - a. een bedrag van € **20.000**,-- te reserveren voor de Algemene Oranjevereniging Oranje Nassau voor het organiseren van koninginnedag;
  - b. een bedrag van € **20.000**,-- voor de Stichting Vier 5 mei te reserveren voor infrastructuur en programmering voor een bredere doelgroep op het Bevrijdingsfestival in het Stadspark;
  - c. een bedrag van € **60.000**,-- te reserveren voor de Koninklijke Vereeniging Voor Volksvermaken voor het organiseren van de festiviteiten op 28 augustus;
- III. het budget volksfeesten met een bedrag van € 50.000 op te hogen uit de bij de begroting 2006 geormerkte middelen nieuw beleid volksfeesten;
- IV. het resterende bedrag van € 100.000 voor de periode 2007-2008 beschikbaar te stellen aan de dienst OCSW om in hoofdlijnen hetzelfde beleid te kunnen uitvoeren;
- V. de gemeentebegroting 2006 dienovereenkomstig te wijzigen..

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,